

14/11/2016

Disfunció en la presa de decisions en addiccions físiques, trastorn de joc i obesitat

L'abús de substàncies, el joc compulsiu i l'obesitat amaguen un perfil cognitiu molt similar en el procés de presa de decisions. Aquest procés és el que condueix als subjectes a escollir realitzar una determinada acció després de sospesar-ne les possibles conseqüències. Els resultats de l'estudi permeten aprofundir en el coneixement dels mecanismes neurològics subjacents en pacients en tractament.

istockphoto/iLexx

Els models neuropsicològics disponibles a l'actualitat evidencien que les conductes relacionades amb les addiccions (del tipus físic i comportamental) són el resultat d'un desequilibri en tres sistemes neuronals primaris: els processos que promouen l'execució dels comportaments impulsius, els processos interoceptius reguladors en situacions incertes amb risc-recompensa, i el sistema que regula el control inhibitori i la presa de decisions. Aquest darrer mecanisme, la presa de decisions, implica el procés cognitiu particular que condueix als subjectes a escollir realitzar una determinada acció després d'avaluar quines són les seves possibles conseqüències, i s'ha revelat com un component clau pel desenvolupament i manteniment dels trastorns per ús-abús de substàncies i en addiccions comportamentals (com el trastorn de joc).

D'altra banda, l'obesitat s'ha convertit en un problema de salut global en països desenvolupats, el perfil clínic de la qual presenta clares similituds amb determinades

conductes addictives. Per exemple, els individus obesos solen escollir menjar més del que el seu organisme precisa tot i ser coneixedors de les conseqüències negatives que aquesta sobreingesta comporta pel seu estat de salut general, i informen de que els intents que realitzen per controlar els hàbits d'alimentació resulten infructuosos. A nivell neuropsicològic, els estudis disponibles suggereixen que els pacients obesos presenten alteració en el sistema inhibitori, en els processos de regulació emocional i en les funcions executives implicades en la presa de decisions (solen escollir conductes amb reforç immediat i/o a curt termini tot i ser conscients de les seves potencials conseqüències adverses a llarg termini).

Un estudi recent, dut a terme al Departament de Psiquiatria de l'Hospital de Bellvitge sota la direcció clínica dels doctors Susana Jiménez-Murcia i Fernando Fernández-Aranda i sota la direcció estadística de la Dra. Roser Granero (Departament de Psicobiologia i Metodologia, UAB), s'ha plantejat com a objectiu valorar processos de presa de decisions en tres grups de subjectes amb diferents diagnòstics clínics: ús-abús de substàncies (106 pacients), trastorn del joc (178 pacients) i obesitat (113 pacients). L'estudi inclou també un grup de subjectes control (194 individus, sense diagnòstic psiquiàtric). Com a mesura neuropsicològica es va administrar la prova computeritzada IGT ("Iowa-Gambling-Task"), que valora la competència dels individus a l'hora de prendre decisions encertades en situacions ambigües de risc que inclouen reforç en forma de recompensa i càstig.

Els resultats principals de l'estudi van evidenciar que el perfil cognitiu en la presa de decisions va ser molt similar en els tres grups clínics (ús de substàncies, ludopatia i obesitat) i clarament més disfuncional en comparació amb el perfil registrat al grup de subjectes de control (sense trastorns psicopatològics). Tot i que les diferències entre els grups clínics van ser poc rellevants, els pacients consumidors de substàncies van presentar un patró d'aprenentatge més precoç i lleugerament funcional. Els pacients obesos van revelar la major latència en l'aprenentatge, i els subjectes amb trastorn de joc el patró global més disfuncional. No van evidenciar-se diferències intra-grup atribuïbles al sexe dels participants ni a altres variables sociodemogràfiques.

Els resultats d'aquest estudi permeten aprofundir en el coneixement dels mecanismes neurològics subjacents en pacients que estan en tractament per problemes d'addicció a substàncies, trastorn de joc i obesitat.

Roser Granero Pérez

Departament de Psicobiologia i Metodologia.

Roser.Granero@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)